

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

tivně ovlivnily špatné světelné podmínky v tomto ročním období.

Při studiu získaných snímků jsme měli možnost celkem dobře rozlišit jednotlivé archeologické objekty a získat i přibližnou představu o jejich rozložení v rámci osady. Nejzajímavější útvar představoval objekt, který vymezoval eliptický areál o rozměrech cca 400 x 250 m. Byla tím potvrzena doměnka V. Ondruše, který již bezprostředně po orbě pozoroval část uvedeného objektu a uvažoval v této souvislosti o možném ohrazení osady lidu s lineární keramikou nebo alespon její části¹.

Olbramovice - Leskoun /okr. Znojmo/

Druhé snímkování jsme uskutečnili na zbytku hradiště Leskounu u Olbramovic. Tato lokalita je dnes již téměř zničena postupující těžbou lomového kamene. Vzhledem k nevhodným světelným podmínkám však nebylo dosaženo žádoucího výsledku a snímky nelze využít.

Studiem leteckých měřických snímků byly rozpoznány následující kruhové objekty. Domnívám se, že jde o kruhové příkopy, náležející kultuře s moravskou malovanou keramikou. Jejich skutečnou přítomnost může prokázat archeologický výzkum nebo ověření geofyzikálními metodami.

Moravský Krumlov - Rakšice /okr. Znojmo/

V trati "Dolní žlábky" na jižní straně návrší byl zjištěn kruhový útvar o průměru cca 80 m.

Němčičky /okr. Znojmo/

Severně od řeky Jevišovky na říční terase s mírným sklonem k jihu nedaleko přehradního jezera u Výrovic je kruhový objekt o průměru 60 až 80 m.

Prokopov /okr. Znojmo/

Kruhový objekt byl zjištěn jižně od obce na mírném návrší a má průměr cca 60 m.

Vedrovice /okr. Znojmo/

V trati "Za dvorem" v těsné blízkosti silnice do Rakšic na okraji obce se rýsuje kruhový objekt o velikosti 70 až 80 m.

Zvěrkovice /okr. Třebíč/

Severně nad rybníkem Polepšilem na jižním svahu je na leteckém snímku zachycen kruhový objekt o průměru cca 90 m. Na základě novějších nálezů lze předpokládat, že jde o příkop náležející kultuře s moravskou malovanou keramikou².

Poznámky:

1 Za poskytnutí informací děkuji vedoucímu výzkumu V. Ondrušovi.

2 J. Kovárník, Terénní průzkum pravěkých lokalit na jihozápadní Moravě, PV 1978, Brno 1980 s. 65-67.

Auswertung der Luftaufnahmen in der Archäologie in Mähren im Jahre 1983 /Bez. Třebíč und Znojmo/. Das Archäologische Institut der ČSAV in Brno begann im Jahre 1983 ein systematisches und langfristiges Bestreben um die Auswertung von Flugaufnahmen für die Sichtung neuer archäologischer Hinterlassenschaften und zum Erlangen von Informationen über archäologische Lokalitäten zu entwickeln. In Zusammenarbeit mit Mitgliedern des Geographischen Institutes der ČSAV in Brno wurde das Photographieren von ausgewählten Fundorten mit dem Photoapparat Flexaret vom ferngelenkten Flugmodell des Types Rogallo aus, realisiert. Das Ergebnis der Aufnahmen zeigte, dass man diese Photographien auch für die Photointerpretation archäologischer Erscheinungen ausnützen kann.

Eine weitere Möglichkeit für die Verfolgung der Erdoberfläche ist das Studium von Vermessungsflugaufnahmen. Auf diesen ist eine grosse Menge von Informationen verschiedenen Charakters erfasst und durch ihre Interpretation kann man neue Erkenntnisse über archäologische Objekte gewinnen.

Vedrovice /Bez. Znojmo/ in der Flur "Široká u lesa", wo eine archäologische Grabung von Mitgliedern des Mährischen Museums in Brno unter Leitung von V. Ondruš durchgeführt wird, kam es zur Zerstörung der gesamten Lokalität durch Tiefackerung /60 cm/. Die vom Flugzeugmodell getätigten Aufnahmen zeigten einige neue Tatsachen. Sie bestätigten die Annahme von V. Ondruš von der Begrenzung des Siedlungsareales der Kultur mit Linearbandkeramik durch einen ovalen Graben /400 x 250 m/.

Olbramovice /Bez. Znojmo/ - die zweite Luftaufnahmenserie, die auf dem Burgwall Leskoun realisiert wurde, konnte man für eine Photointerpretation, mit Rücksicht zur schlechten Qualität der Photographien, nicht verwenden.

Durch das Studium der Vermessungsflugaufnahmen konnten folgende kreisförmige Objekte unterschieden werden. Man kann voraussetzen, dass es sich offensichtlich um kreisförmige Gräben der Kultur mit mährischer bemalter Keramik handelt: Moravský Krumlov - Rakšice, Němčičky, Prokopov, Vedrovice im Bezirk Znojmo und Zvěrkovice, Bez. Třebíč.

ZPRÁVA O ČINNOSTI KOMPLEXNÍ RACIONALIZAČNÍ BRIGÁDY /KRB/ V ROCE 1983

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

V roce 1983 již pátým rokem pracovala v Archeologickém ústavu ČSAV v Brně Komplexní racionalizační

zační brigáda pro záchranu archeologických a kulturních památek, ohrožených výstavbou vodního díla Nové Mlýny a pro jejich předání společenské praxi. Z poměrně malé skupiny se brigáda rozrostla na velký kolektiv 14 pracovníků, kteří původní zájmovou oblast rozšířili ještě o dálnici a vodní dílo Strážov. V roce 1983 prováděli členové KRB v oblasti svého působení celkem 8 záchranných výzkumů. Většina prací se prováděla na území výstavby přehrady Nové Mlýny, kde se uskutečnilo celkem 7 akcí. V Pavlově se pokračovalo v odkryvu polykulturního sídliště z neolitu, doby bronzové a laténské a pohřebiště kultury se zvoncovitými poháry a protoúnětické kultury. Další průběh velkomoravského hradiště se sledoval na Petrově louce u Strachotína, kde se zjistily rovněž hroby z mladší doby hradištní. Poslední dlouhodobou akcí byl výzkum slovanského pohřebiště na lokalitě Mušov-Areál. Menší akce se prováděly v Šakvicích, kde byly odkryty sídlištní objekty horákovské, laténské, římské a slovanské a v Milovicích objekty velatické a římské. V Brodě n. D. byl zachráněn obsah 4 sídlištních objektů a jednoho hrobu z neolitu, latěnu a slovanského období a v Pasohlávkách 2 laténské objekty. V oblasti výstavby vodního díla Strážov se pokračovalo v odkryvu hradu Rokštejn¹. V roce 1983 se neprováděly žádné odkryvné práce v oblasti dálnice, takže se zde nerealizovaly žádné výzkumy. Kromě toho členové KRB prováděli další systematické a záchranné výzkumy, o nichž je referováno na jiných místech PV 1983².

Intenzivně se členové KRB věnovali zpracování získaného nálezového fondu. Za rok 1983 bylo zpracováno 10 nálezoých zpráv z oblasti působnosti KRB a dalších 15 mimo tuto oblast. Celkový rozsah nálezoých zpráv představuje 671 stran textu a 935 stran kresebné, fotografické a kartografické dokumentace. Vedle toho se současně pracovalo na terénní a písemné dokumentaci z dalších výzkumů a na laboratorním zpracování nálezového materiálu. Členové KRB napsali celkem 54 odborných prací o rozsahu 859 stran textu a 252 tabulkách a proslovili na sympoziích 9 odborných a 7 populárně-naučných přednášek. Důležitou složku činnosti KRB tvoří předávání výsledků práce širší veřejnosti. Nejvýznamnější akcí v tomto směru se stala putovní výstava "Záchranné výzkumy na stavbách socialismu v období VI. pětiletky", která v roce 1983 byla instalována v Brně, Bučovicích, D. Dunajovicích, Drnholci, H. Věstonicích, Jevišovicích, Šakvicích a V. Pavlovicích. Před její poslední instalací v Brně ji navštívilo více než 10 000 diváků.

Poznámky:

- 1 Články M. Geislera, D. Jelínkové, Z. Měřinského a I. Rakovského v tomto ročníku PV.
- 2 Články M. Čizmáře, M. Bála, M. Geislera, D. Jelínkové, Z. Měřinského, I. Rakovského, S. Stuchlíka, J. Stuchlíkové v tomto ročníku PV.

Bericht über die Tätigkeit der Komplexen Rationalisierungsbrigade /KRB/ im Jahre 1983. Im Jahre 1983 arbeitete bereits das fünfte Jahr am Archäologischen Institut der ČSAV in Brno die KRB zur Rettung archäologischer und kultureller Denkmäler, durch den Aufbau des Wasserwerkes Nové Mlýny bedroht und für ihre Übergabe der gesellschaftlichen Praxis. In diesem Jahre tätigten die Mitglieder der Brigade 8 Rettungsgrabungen im Tätigkeitsraume des Kollektivs und weitere Grabungen führten sie auch ausserhalb des Tätigkeitsbereiches der Brigade². Die weitere Aktivität der Kollektivmitglieder konzentrierte sich auf die Bearbeitung von Fundberichten und auf die Publikation der Ergebnisse, für die fachliche sowie breite Öffentlichkeit.

INTERDISZIPLINARE RATIONALISIERUNGSBRIGADE /IRB/ - ARBEITSERGEBNISSE IM JAHRE 1983

Vladimír Hašek, Geofyzika n.p. Brno - Zdeněk Měřinský, Ladislav Págo, AÚ ČSAV Brno

Die Tätigkeit der IRB für die Ausnützung von geophysikalischen und weiteren naturwissenschaftlichen sowie technischen Methoden in der Archäologie verlief aufgrund des langfristigen Arbeitsplanes in den einzelnen Sektionen und der Teilpräzisierung, die auf der am 15. April 1983 stattgefundenen Beratung gebilligt wurde¹.

Die Untersuchungen im Rahmen der geophysikalischen Sektion knüpften an die Etappe 1982 an. Im Jahre 1983 verliefen Messungen auf den Lokalitäten Budkovice, Bez. Brno-venkov /Verfolgung der Befestigung des Věteřov Types; M - Magnetometrie/, Mikulčice, Bez. Hodonín /Verfolgung der Besiedlung und Befestigung des slawischen Burgwalls und der begrabenen Flussbette der Morava; M, E - Geoelektrik/, Prušánky, Bez. Hodonín /Prospektion der einzelnen Gräber und des Umfanges des grossmährischen Gräberfeldes; M/ und in Blučina, Bez. Brno-venkov /Verfolgung des Grabens und der Fortifikation des Věteřov Types; M/. Diese letzte Aktion wurde in Zusammenarbeit mit Dr. Salaš vom MM Brno realisiert, die anderen Aktionen dann in Zusammenarbeit mit Dr. J. Ondráček, CSc, Dr. J. Stuchlíková, Dr. Z. Klánica, CSc und Dr. B. Klíma vom AI ČSAV in Brno. Die eigentlichen Terrainarbeiten führten Angestellte des Zentrums der methodischen Forschung in der Gravimetrie und der komplexen Methoden PV VEB Geofyzika Brno /Ing. Paal V., L. Studený, Z. Šída/ in Zusammenarbeit mit dem Betrieb IVT /Prom. Geol. S. Mayer/ durch. Die topographischen Unterlagen und das Abstecken des Profilnetzes für die geophysikalische Messung stellten Ing. M. Bálek und O. Marek aus dem AI ČSAV in Brno sicher. Die Bearbei-

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně